

Obsah

Autoři jednotlivých částí	XV
Seznam použitých zkratk	XVI
Předmluva k 1. vydání	XX
Předmluva ke 2. vydání	XXI
Předmluva ke 3. vydání	XXII
Předmluva ke 4. vydání	XXIII
Předmluva k 5. vydání	XXIV

KAPITOLA I: Veřejná správa a správní právo. Základní pojmy 1

1	Pojem veřejné správy	2
2	Orgán veřejné správy a některé další související pojmy	8
3	Veřejná správa, moc výkonná a vláda	11
4	Veřejná správa, soudnictví, zákonodárství (vztahy a odlišnosti) ..	12
5	Právní dualismus	13
6	Správní právo	19
7	Veřejná subjektivní práva a veřejné subjektivní povinnosti	24

KAPITOLA II: Prameny správního práva a vnitřní předpisy 26

1	Výchozí poznámky	27
2	Ústava a ústavní zákony, mezinárodní smlouvy a zákony	29
	2.1 Ústava a ústavní zákony	29
	2.2 Mezinárodní smlouvy	31
	2.3 Zákony	34
3	Nařízení (abstraktní akty veřejné správy)	36
	3.1 K pojmu nařízení	36
	3.2 Formy nařízení	38
4	Statutární předpisy	42
5	Další formy pramenů práva	45
	5.1 Právo Evropské unie	45
	5.2 Judikatura Ústavního soudu	47
	5.3 Další prameny	50
6	Vnitřní předpisy a obdobné akty	51
	6.1 Vnitřní předpisy	51
	6.2 Technické normy, soft law	54

KAPITOLA III: Tvorba práva ve veřejné správě. Publikace právních předpisů		56
1	Normotvorná činnost veřejné správy, její úprava a průběh	56
1.1	Formy normotvorby	57
1.2	Prameny úpravy normotvorby	58
1.3	Proces normotvorby	63
2	Některá základní pravidla pro normotvornou činnost	67
3	Vyhlašování právních předpisů: základní pojmy a prameny úpravy	71
3.1	Základní pojmy	71
3.2	Prameny úpravy	76
4	Pravidla vyhlašování právních předpisů a aktů EU	78
4.1	Předpisy s celostátní působností	78
4.2	Předpisy s omezenou územní působností	80
4.3	Právo Evropské unie	82
KAPITOLA IV: Správní akt jako základní forma činnosti veřejné správy		84
1	Výchozí poznámky	85
2	Správní akt, charakteristika a členění	85
2.1	Pojem správního aktu	85
2.2	Členění správních aktů	87
3	Náležitosti, vlastnosti a některé (základní) typy správních aktů	90
3.1	Náležitosti správního aktu	90
3.2	Vlastnosti správního aktu	91
3.3	Formální a materiální pojetí správního aktu	94
3.4	Schvalovací akty, povolení a koncese	95
4	Vady správních aktů	96
4.1	Akty formálně vadné	96
4.2	Akty věcně nesprávné	96
4.3	Akty protiprávní (nezákonné)	97
4.4	Akty nulitní (nicotné)	98
5	Individuální služební akty	103
6	Jmenovací akty	104
KAPITOLA V: Postupy při vydávání správních aktů a jejich přezkum. Správní uvážení a neurčité právní pojmy. Použití analogie		106
1	Historický nástin právní úpravy postupů při vydávání správních aktů	107

1.1	Úvodní poznámky	107
1.2	Vývoj právní úpravy vydávání správních rozhodnutí	108
2	Základní odlišnosti správního řízení od řízení soudního (občanskoprávního)	111
3	Možnosti přezkoumání správního aktu	113
3.1	Opravné a dozorcí prostředky	113
3.2	Ostatní prostředky přezkumu	115
4	Správní uvážení a neurčité právní pojmy	116
4.1	Správní uvážení	116
4.2	Neurčité právní pojmy	119
5	Přezkum správního uvážení	122
5.1	Přezkum v rámci správního řízení	122
5.2	Přezkum ve správním soudnictví	122
6	Použití analogie ve správním právu	127
KAPITOLA VI: Opatření obecné povahy, veřejnoprávní smlouvy a další formy činnosti správy		131
1	Opatření obecné povahy	132
1.1	Pojem a právní úprava	132
1.2	Tvorba opatření obecné povahy	136
1.3	Přezkum opatření obecné povahy	137
2	Veřejnoprávní smlouvy	139
2.1	Pojem, členění	139
2.2	Právní úprava veřejnoprávních smluv	142
2.3	Veřejnoprávní smlouvy a obdobná ujednání (příklady)	143
2.4	Uzavírání veřejnoprávních smluv, řešení sporů a jejich přezkum	147
3	Bezprostřední zásahy	149
4	Osvědčení a další úkony a činnosti veřejné správy	151
4.1	Výchozí poznámky	151
4.2	Osvědčení, stanoviska a další úkony	152
KAPITOLA VII: Správní právo trestní		157
1	Výchozí poznámky	157
2	Správní delikty: obecná charakteristika, požadavky Rady Evropy	161
2.1	Obecně ke správním deliktům	161
2.2	Doporučení Rady Evropy	163
3	Přestupky	164
3.1	Obecně k přestupkům	164

OBSAH

3.2	Hmotněprávní úprava přestupků	168
3.3	Řízení o přestupcích	177
3.4	Zkrácené formy řízení a přezkum rozhodnutí	181
4	Správní disciplinární delikty	184
5	Správní pořádkové delikty	187

KAPITOLA VIII: Správní dozor a další kontrolní činnosti veřejné správy .....

189

1	Výchozí poznámky	189
2	Správní dozor	191
2.1	Pojem, znaky	191
2.2	Kontrolní řád a zvláštní úpravy	194
2.3	Správní dozor podle platné úpravy (příklady)	197
3	Služební dohled a instanční dozor	200
3.1	Služební dohled	200
3.2	Instanční dozor	201
4	Státní dozor nad samosprávnými veřejnoprávními korporacemi	202
4.1	Územní veřejnoprávní korporace	202
4.2	Profesní veřejnoprávní korporace	206
5	Finanční kontrola	207

KAPITOLA IX: Veřejné užívání .....

210

1	Znaky veřejného užívání	210
2	Obecné užívání a zvláštní užívání	212
3	Obecné užívání	213
4	Zvláštní užívání	214
5	Nástroje k ochraně možnosti veřejně užívat a ochraně veřejně užívaného statku	217

KAPITOLA X: Vyvlastnění .....

220

1	Úvodní charakteristika	221
2	Podmínky pro vyvlastnění	224
3	Vyvlastňovací řízení	232
3.1	Obecná úprava	232
3.2	Zkrácené vyvlastňovací řízení v režimu zákona o zajišťování obrany ČR	236

KAPITOLA XI: Organizace veřejné správy	238
1 Výchozí poznámky	239
2 Subjekty veřejné správy	243
2.1 Stát	244
2.2 Veřejnoprávní korporace	245
2.3 Další subjekty veřejné správy	246
3 Správní úřady a další vykonavatelé veřejné správy	249
3.1 Výchozí poznámky	249
3.2 Správní úřad	250
3.3 Principy organizace veřejné správy	254
4 Vláda	256
4.1 Prameny úpravy	256
4.2 Pravomoc a působnost vlády	258
5 Prezident republiky	261
5.1 Výchozí poznámky	261
6 Ministerstva a jiné správní úřady s celostátní působností	265
6.1 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady	265
6.2 Další správní úřady s celostátní působností	270
7 Nezávislé správní úřady	272
7.1 Výchozí poznámky	272
7.2 Správní úřady relativně nezávislé	274
7.3 Úřady absolutně nezávislé	277
7.4 Závěrečné poznámky	279
8 Regionální správní úřady	280
9 Veřejné bezpečnostní sbory	283
10 Nepřímí vykonavatelé státní správy a ostatní vykonavatelé veřejné správy	287
10.1 Nepřímí vykonavatelé státní správy	287
10.2 Další vykonavatelé veřejné správy	287
KAPITOLA XII: Samospráva	290
1 Výchozí poznámky	291
2 Pojem samosprávy	292
2.1 Názory na pojem samosprávy	292
2.2 Znaky samosprávy	296
3 Nástin vývoje samosprávy	299
3.1 Územní samospráva	299
3.2 Profesní samospráva	302

4	Územní samospráva	305
4.1	Výchozí poznámky	305
4.2	Základní územní samosprávné celky	307
4.3	Vyšší územní samosprávné celky	309
5	Profesní samospráva	311
5.1	Charakteristika, prameny úpravy	311
5.2	Stavovské předpisy	316
6	Ostatní samospráva	319
6.1	Výchozí poznámky	319
6.2	Školská samospráva	320
6.3	Vysokoškolská (akademická) samospráva	320
6.4	Takzvaná samospráva soudnictví	323

KAPITOLA XIII: Kompetenční spory a jejich rozhodování .....

1	Výchozí poznámky	325
1.1	Prameny úpravy	325
1.2	Základní pojmy	326
2	Rozhodování kompetenčních sporů podle správního řádu a soudního řádu správního	328
2.1	Řešení konfliktů podle správního řádu	328
2.2	Nejvyšší správní soud	330
3	Zvláštní senát	331
3.1	Složení a pravomoc	331
3.2	Spory mezi soudy a orgány veřejné správy	332
3.3	Spory mezi soudy	335
4	Ústavní soud	336

KAPITOLA XIV: Veřejná služba .....

1	Obecná východiska	339
1.1	Úvodní poznámky	339
1.2	Právní úprava veřejné služby a obdobných vztahů	343
2	Zákon o státní službě	346
2.1	Struktura, vymezení základních pojmů	346
2.2	Služební poměr, předpoklady k přijetí do služebního poměru a jeho skončení	349
2.3	Povinnosti a práva státních zaměstnanců	352
2.4	Služební hodnocení, vzdělávání státních zaměstnanců a role Ministerstva vnitra	354

KAPITOLA XV: Kontrola veřejné správy I: Ústavní soud a veřejná	
	správa 356
1	Výchozí poznámky 356
2	Kontrola ústavnosti a zákonnosti právních předpisů 360
3	Ústavní stížnost proti jednání veřejné správy 365
4	Komunální stížnost 368
5	Přezkum rozhodnutí ve věcech politických stran 369
6	Rozhodování kompetenčních sporů 371
KAPITOLA XVI: Kontrola veřejné správy II: Parlamentní kontrola.	
	Petice a stížnosti. Veřejný ochránce práv
	a ochránce práv dětí 372
1	Parlamentní kontrola 372
2	Petice, stížnosti a obdobná podání 376
	2.1 Výchozí poznámky 376
	2.2 Petice 377
	2.3 Stížnosti 378
3	Veřejný ochránce práv a ochránce práv dětí 383
	3.1 Charakteristika 383
	3.2 Podněty a šetření z vlastní iniciativy 390
	3.3 Specifické prostředky veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí 393
4	Jiné instituce vykazující některé znaky ombudsmana 396
KAPITOLA XVII: Kontrola veřejné správy III: Soudní kontrola.	
	Nejvyšší kontrolní úřad. Kontrola orgány
	státního zastupitelství 398
1	Soudní kontrola správy vykonávaná správními soudy 399
2	Soudní kontrola správy vykonávaná ostatními soudy 407
	2.1 Soudy civilní 407
	2.2 Zvláštní senát 407
	2.3 Ústavní soud 409
3	Kontrola vykonávaná Nejvyšším kontrolním úřadem 409
4	Kontrola vykonávaná orgány státního zastupitelství 413
KAPITOLA XVIII: Evropské aspekty správního práva 417	
1	Výchozí poznámky 417
2	Rada Evropy 418

2.1	Historický nástin, orgány	418
2.2	Rada Evropy a správní právo	419
3	Evropské společenství, Evropská unie	424
3.1	Historický nástin, orgány	424
3.2	Evropská unie a správní právo	426
KAPITOLA XIX: Ochrana práv ve veřejné správě		431
1	Právo na spravedlivý (řádný) proces	432
2	Ochrana práv ve správním řízení	434
3	Správní soudnictví	437
4	Ústavní soudnictví	439
5	Evropský soud pro lidská práva	440
6	Jiné prostředky ochrany práv související s veřejnou správou	441
7	Právní záruky ve veřejné správě	443
7.1	Úvodní poznámky	443
7.2	Ochrana před nezákonnými předpisy	443
7.3	Ochrana proti zásahům	444
7.4	Ochrana před nečinností	445
7.5	Trestní odpovědnost úředních osob	447
KAPITOLA XX: Přístup k informacím		448
1	Ideové základy přístupu k informacím a prameny právní úpravy	448
2	Zákonná úprava dle obecného zákona o svobodném přístupu k informacím	452
2.1	Povinné subjekty	452
2.2	Poskytování informací	454
2.3	Možnosti právní obrany	457
3	Další způsoby, jak získávat informace od orgánů veřejné správy	459
KAPITOLA XXI: Odpovědnost za škodu ve veřejné správě		462
1	Základní východiska	463
2	Odpovědnost za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím	469
3	Odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem	473
4	Proces uplatnění nároku na náhradu škody či nemajetkové újmy .	475

5	Způsob a rozsah náhrady škody a nemajetkové újmy	478
6	Tzv. regresní úhrady	481
7	Odpovědnost za škodu podle zvláštních právních předpisů	483
	Vybraná literatura	484
	Věcný rejstřík	504